

dan Phokaia'ya ve Hermos nehrine kadar uzanır ki, burası sonraları İonia'nın kıyı boyunun sınırı olmuştur.

3 Pherekydes bu kıyıboyu hakkında şöyle demektedir: Miletos, Myus ve Mykale dolaylarındaki bazı kısımlar ve Ephesos vaktiyle Karia'lılar tarafından iskân edilmişti. Bundan sonra Phokaia'ya kadar uzanan kıyıları ve Ankaios'un egemen olduğu Samos ve Khios ise, Leleglerin elinde idi. Fakat bunların her ikisi de İonlar tarafından sürülerek Karia'nın iç kısımlarına sığınmışlardır. Gene Pherekydes, Athena kralı Kodros'un meşru oğlu olan Androklos'un Aiolis kolonizasyonundan sonra meydana gelen İon kolonizasyonunun lideri ve Ephesos'un kurucusu olduğunu ve bu nedenle İonialıların krallık konutunun burada kurulduğunu söyler. Halen onun soyundan gelenlere kral denir ve oyunlarda ön sıradaki koltuklarda oturmak, kralî bir soydan gelmenin belirtisi olan erguvan rengi elbiseler giyinmek, sopa yerine âsa taşımak Eleusis Demeter'i onuruna sunulan adak törenlerini yönetmek gibi şerefli ayrıcalıklara sahiptirler. Miletos, Pyloslu Neleus tarafından kurulmuştur. Messenialılarla Pyloslular birbirleriyle bir tür akraba olduklarını iddia ederler ve buna dayanarak sonraki ozanlar⁵⁴³ Nestor'a Messenialı derler. Gene bunlara göre, Pylosluların bir çoğu Kodros'un babası Melanthos ve yanındakilere katılarak Athena'ya gelmişler ve bütün bu halk İonialılarla birlikte kolonizasyon hareketini başlatmışlardır. Poseidion'da hâlâ görülen ve Neleus tarafından dikilmiş bir sunak vardır. Myus, Kodros'un meşru olmayan oğlu Kydrelös; Lebedos, Artis diye adlandırılan bir yer zaptetmiş olan Andropompos; Mimnermos'un Nanno'suna⁵⁴⁴ göre Kolophon, Pyloslu Andraimon; Priene, önce Neleus oğlu Aipyptos, sonra Thebai'dan bir göçmen grubu getiren Philotas; Teos, önce Athamas tarafından, ki bu nedenle Anakreon tarafından Atha-

mantis olarak adlandırılmıştır, sonra İon kolonizasyonu çağında Kodros'un meşru olmayan oğlu Nauklos ve daha sonra Athenalı olan Apoikos ve Damasos ve Boiotialı Geres; Erythrai, gene Kodros'un meşru olmayan bir oğlu Knopos; Phokaia, Philogenes yönetiminde Athenalılar; Klazomenai, Paralos; Khios, beraberinde karışık bir halk getirmiş olan Egerthios; Samos, önce Tembrion ve sonra Prokles tarafından kurulmuştur.

4 İşte bunlar on iki İon kentidir⁵⁴⁵. Fakat daha sonra Smyrna, Ephesoslular tarafından İon Birliğine girmesine inandırılarak bunlara katıldı. Eskiden Ephesos'a da Smyrna dendiği zamanlarda, Ephesoslular Smyrnalılarla komşuydular. Kallinos bir yerde, Ephesoslular yerine Smyrnalıları der. Zeus'a duasında olduğu gibi : "*Smyrnalıları merhamet et*", "*Smyrnalıların, güzel öküz butlarını daima senin için yakarak adak sunduklarını unutma*". Smyrna, Ephesos'u ele geçiren bir Amazon'dur; ve o zamandan beri hem kent, hem de kentliler onun ismini almıştır, tıpkı bazı Ephesosluların Sisyrbê'den ötürü Sisyrbitler adını taşımaları gibi. Hipponaks'ın "*O, kentin arka tarafında Smyrna'da Trakheia ile Lepra Aktê arasındaki yerde yaşadı*" şeklindeki açık tanımlamasından anlaşılacağı üzere, Ephesos'un bir bölgesi Smyrna ismini taşımıştır. Lepra Aktê, şimdiki kentin yukarı kısmında uzanan ve üzerinde kentin sınırlarının bir kısmını bulunduran Prion tepesine verilen isimdir. Prion tepesinin arkası, her halde şimdi "*Opistholepria*" ların topraklarına aittir ve Koressos dolayında, tepeler boyunca uzanan topraklar "*Trakheia*"⁵⁴⁶ olarak adlandırılır. Kent eski zamanda Athenion dolayındaydı.

Bu yer şimdi kent dışında, ismini aldığı Hypelaios'un⁵⁴⁷ yanındadır. Böylece Smyrna şimdiki kentin arkasında, fakat Trakheia ile Lepra Aktê arasında bugünkü gymnasion'un

dır. Bundan sonra Selunisia ile karışan bir göl daha gelir, her ikisi de büyük gelir sağlar. Kutsal sayılan bu gelirden krallar⁵⁸³ tanrıçayı yoksun kıldılar, fakat Romalılar bunu ona geri verdiyse de vergi toplayıcılar kendi çıkarları için bunu tekrar ele geçirdiler; fakat söylendiğine göre, Artemidoros, bir elçi heyetiyle gönderilmiş⁵⁸⁴ ve her iki gölü de tanrıça için geri almış ve aynı zamanda, isyancı olan ve davası Roma'da karara bağlanmış bulunan Herakleitos hakkındaki davayı da kazanmış olduğundan, dönüşünde kent onun altından yapılmış bir tasvirini tapınağa koymuştur. Gölün en iç tarafındaki تنها bir yerinde Agamemnon tarafından yapıldığı söylenen bir tapınak vardır.

27 Sonra Gallesios dağına ve bir İon kenti olan Kolophon'a ve vaktiyle bir kehanet ocağının bulunduğu Apollon Klarios'un kutsal alanına gelinir. Kâhin Kalkhas'ın, Amphiaros'un oğlu Amphilokhos ile birlikte Troia dönüşü buraya yaya olarak geldikleri ve Klaros dolaylarında kendisinden daha üstün bir kâhin olan Teiresias kızı Manto'nun oğlu olan Mopsos'la karşılaştığı ve kederinden öldüğü anlatılır. Şimdi Hesiodos, Kalkhos'a, Mopsos'a hitaben, şu soruyu sordurarak efsaneyi aşağıdaki şekilde anlatmaktadır: "Şu yabancı incir ağacındaki küçük incirler beni içtenlikle hayrete düşürmektedir, bunların sayılarını bana söyleyebilir misin?" ve Mopsos yanıtlar: "Sayı olarak on bin tanedirler ve bir medimnos⁵⁸⁵ çekerler, fakat fazlası vardır ki onu bu ölçüye katamazsın". Hesiodos ilâve ediyor: "Sayı ve ölçü gerçeğe uydu ve sonra Kalkhas'ın gözleri ölüm uykusuyla kapandı". Fakat Pherekydes, Kalkhas tarafından ortaya atılan soruda hamile bir domuzun karnında kaç yavrusu bulunduğu ve Mopsos'un buna yanıt olarak, birisi dişi olmak üzere üç dediğini ve bu yanıtıyla gerçeği açıkladığını kanıtlayınca Kalkhas'ın kahrından öldüğünü söylemektedir. Bazıları

Kalkhas'ın dişi domuzla, Mopsos'un da yabancı incir ağacıyla ilgili soruyu ortaya attığını ve sonuncunun doğruyu bildiğini, fakat birincinin bunu yapamadığını ve eski bir kehanete uygun olarak, kahrından öldüğünü söylerler. Sophokles "Helenanın Geri Alınması" adlı eserinde kâhin Kalkhas'ın kendisinden daha üstün bir kâhinle karşılaşınca ölümünün onun alın yazısı olduğunu söylemiştir, fakat o bu rekabet sahnesini ve Kalkhas'ın ölümünü Kilikia'ya aktarmıştır. Bu konuda eski efsaneler böyledir.

28 Kolophonluların bir zamanlar kayda değer bir donanmaları ve atlı birlikleri vardı. Bunlardan ikincisinde, başkalarına oranla o kadar üstün oldular ki her nerede olursa olsun savaşlarda sonuç almak zorlaşınca Kolophonlular, atlı mütefik olarak kullanılır ve böylece savaş sona ererdi. Her işte olumlu bir sonuç belli olunca söylenen "*bu işe Kolophon'u karıştırdı*" şeklindeki atasözü buradan çıkmıştır. Kolophon'un yerlileri arasında saptayabildiklerimiz şunlardır: Hem bir flütçü, hem bir mersiye şairi olan Mimnermos; nazım şeklinde Silli'yi⁵⁸⁶ yazmış olan filozof Ksenophanes; Pindaros'un, ünlü müzikçilerinden birisi olarak "*Sen sesi en iyi olarak herkesce bilinen Kolophonlu Polymnastos*" diye sözünü ettiği müzikçi ve bazıları tarafından buralı olduğu söylenen Homeros. Ephesos'dan dosdoğru yapılan bir yolculukla burası yetmiş stadiadır. Şayet körfezlerin kıvrıntıları bu yolculuğa katılırsa yüz yirmi stadia tutar.

29 Kolophon'dan sonra Korakion dağına ve Artemis'e tahsis edilmiş olan bir adaya gelinir. Kıyıda adaya dişi geyiklerin yüzerek geçtiğine ve burada yavrudıklarına inanılırdı. Bundan sonra Kolophon'dan yüz yirmi stadia uzaklıkta olan Lebedos'a gelinir. Burası, Hellespontos'dan itibaren bütün *Dionisiac* sanatçılarının bir araya geldiği ve oturduğu, aynı zamanda her yıl Dionysos onuruna düzenlenen

oyunların yapıldığı, genel festivalin düzenlendiği yerdir. Bunlar, evvelce Kolophon'dan sonra gelen ve İoniahlıların kenti olan Teos'da yaşarlardı, fakat burada bir iç ayaklanma çıkınca kaçarak Ephesos'a sığındılar. Attalos onları Teos'la Lebedos arasında bulunan Myonnesos'a yerleştirdiği zaman, Teoslular Myonnesos'un kendilerine karşı tahkim edilmesine izin verilmemesi ricasında bulunmak üzere Romalılara bir elçi heyeti gönderdiler ve Lebedos'a göç ettiler. Burada oturanlar nüfuslarının azlığından ötürü kendilerini memnuniyetle kabul ettiler. Teos da Lebedos'dan yüz yirmi stadia uzaklıktadır ve ikisi arasında, bazıları tarafından Arkonnesos olarak adlandırılan Apsis adası vardır. Myonnesos yarımada şeklinde bir yükseklik üzerinde iskân edilmiştir.

C 644 **30** Teos da bir yarımada üzerindedir ve bir limanı vardır. Lirik şair Anakreon Teosludur. Onun zamanında, Perslerin küstahlıklarına dayanamayan Teoslular kentlerini bırakarak, bir Thrak kenti olan Abdera'ya göçtüler ve bundan böyle Abdera'yı ima ederek "*Teosluların güzel kolonisi Abdera*" dizesi söylenir. Fakat bunlardan bazıları sonradan tekrar geri dönmüştür. Daha önce söylediğim gibi Apellikon da Teosluydu⁵⁸⁷ ve tarihçi Hekataios da aynı kenttendi. Kentin kuzeyde başka bir limanı daha vardır. Burası kentten otuz stadia uzaklıktadır ve Gerrhaiidai adını taşır.

31 Ondan sonra Khalkideis'e ve Teoslularla Erythraihlılara ait olan Khersonesos berzahına gelinir. Halen Erythraihlılar berzahın beri yanında, fakat Teoslular ve Klazomenialılar bizzat berzahın üzerinde otururlar; berzahın güney tarafı yani Khalkideis Teoslular, kuzey yanı ise, toprakları Erythraihlılarla birleşen Klazomenailılar tarafından işgal olunur. Berzahın başladığı yerde, bir tarafta Erythrai, diğer tarafta ise Klazomenai toprakları bulunan Hypokremnos denen yer

vardır. Khalkideis yukarısında Philippos oğlu Aleksandros'a⁵⁸⁸ tahsis edilmiş olan kutsal bölge yer alır, burada Aleksandreia denen ve İonların genel meclisi tarafından ilân edilen oyunlar oynanır. Berzahı, Aleksandros'un kutsal bölgesinden ve Khalkhideis üzerinden Hypokremnos'u aşarak geçiş elli stadiadır. Fakat deniz kıyısını izleyerek bu yolculuk bin stadiadan fazladır. Hemen hemen yolun ortalarında bir yerde, önünde Hippi⁵⁸⁹ adında dört adacığı ve bir limanı olan Erythrai kenti yer alır.

32 Erythrai'a varmadan önce, küçük bir kasaba olan ve Teoslulara ait bulunan Erai'a ve sonra, yüksek bir dağ olan Korykos'a ve onun eteğindeki Kasystes limanına ve Erythras adındaki diğer bir limana ve bundan sonra da sırasıyla bir çok limana gelinir. Korykos dağı kıyısındaki suların her yanının korsanların uğrağı olduğunu söylerler. Korsan olarak isim yapmış olan Korykoslular, gemilere yeni bir saldırı yöntemi bulmuşlardı. Bunlar tüccar gemilerinin demirlemiş olduğu limanlara dağılır ve konuşulanlara kulak misafiri olarak, gemilerdeki yüklerin cinslerini ve bunların nerelere gideceğini öğrenirler ve sonra birleşerek, denize açılan ticaret gemilerine saldırarak talan ederlerdi. Bundan ötürü başkasının işine burnunu sokan, özel ve gizli konuşmaları dinlemeye çalışan kimselere "*Korykoslu*" deriz. Şayet bir kimse gizli bir şey yaptığını ve söylediğini zannederse ve onu, gözetleyen ve kendilerini ilgilendirmeyen şeyleri öğrenmeye istekli kimselerden saklamayı başaramazsa, bu olay için bir atasözü şöyle söyler: "*tamam, şu halde Korykoslu bunu dinliyordu*".

C 645 **33** Korykos dağından sonra küçük bir ada olan Halonnesos'a daha sonra Erythraihlıların topraklarının bir uzantısı olan Argennon'a ulaşılır; burası Khiosluların Poseidion'una çok yakındır ve altmış stadia uzunluğunda bir boğaz meydana